

Handleiding en tool digitaliseren van analoge audiovisuele objecten

**Slotevenement Archipel
deSingel – 16 november 2011**

Inhoud

- Meerwaarde van digitaliseren
- Digitaliseren als proces in verschillende fases
 - Planningstool als hulpmiddel
- Complexiteit digitaliseren

Meerwaarde digitaliseren

- Specifieke problematiek audiovisuele objecten
 - Raadpleging is moeilijk, nood aan specifieke apparatuur
 - Bewaring is problematisch, kwetsbare en niet-duurzame dragers
 - Veroudering techniek en apparatuur

Meerwaarde digitaliseren

- Digitaliseren koppelt audiovisueel document los van drager
- Digitaliseren verhoogt toegankelijkheid
- Digitaliseren bevordert lange termijn bewaring audiovisueel document

Digitaliseringsproces

Digitalisering

= omzetting analoge informatieobjecten naar digitaal formaat

= meer dan creëren digitale bestanden

= proces in verschillende fases

uitgangspunt:

- intrinsieke waarde ligt in opgenomen informatie of inhoud op drager, en minder of niet in originele fysieke object van drager

Digitaliseringsproces

Voorbereiding

1. Doelstellingen bepalen
2. Projectplan opstellen
3. Rechten klaren
4. Selectie materiaal
5. Analyse materiaal

Digitalisering

6. Materiële voorbereiding
7. Bepalen kwaliteitsvereisten
8. Digitalisering

Nazorg en beheer

9. Digitale restauratie
10. Kwaliteitscontrole
11. Raadplegingkopieën
12. Archivering en opname in digitaal depot

Digitaliseringsproces

Planningstool

- Hulpmiddel om proces te plannen
- Sjabloon projectplanning met een modelplan
 - Aanpassen startdatum
 - Inschatten en aanpassen duur activiteiten
- Open source software OpenProj, zie <http://openproj.org/openproj>

Digitaliseringsproces

Demo planningstool

[WP1_Archipel_planningstool.pod](#)

Complexiteit

- Digitaliseren audiovisuele objecten is op verschillende vlakken complexer dan klassiek 2D-materiaal
 - Auteursrechten
 - Vereist kwalitatieve weergave analoog origineel
 - Gebeurt in real-time
 - Resulteert in bestanden die grote opslagcapaciteit vereisen
 - Digitaliseringsparameters
 - Bestandsformaten digitale kopieën

Complexiteit

- Auteursrechten bij AV-objecten
 - Meerdere rechthebbenden met verschillende rechten mogelijk
 - Geluid: componist, uitvoerder, producer, ...
 - Video/film: scenarist, regisseur, producer, acteurs, uitgever, rechten op gebruikte muziek, rechten op gebruikte beelden, ...
- Rechten klaren
 - Zie CEST: handboek rechten klaren
http://www.projectcest.be/index.php/Rechten_Klaren
 - Zie eDAVID: publicatie auteursrecht en digitaal depot
http://www.edavid.be/docs/Auteursrecht_Digitaal_Archiveren_v2.pdf

Complexiteit

- **Kwalitatieve weergave analoog origineel**
 - Staat drager: schoonmaken en eventueel restaureren
 - Probleem beschikbaarheid benodigde afspeelapparatuur
 - Probleem beschikbaarheid technische kennis
 - Dient soms in stukjes te gebeuren (nadien digitaal monteren)

Complexiteit

- Dient in real-time te gebeuren
 - Om één uur audio of video te digitaliseren dient het uur bronmateriaal te worden afgespeeld
 - In vele gevallen zal de eigenlijke digitaliseringsduur echter X maal langer duren

Complexiteit

- Resulteert in bestandformaten die een grote opslagcapaciteit vereisen
 - Eén uur ongecomprimeerde digitale video = 93 GB
 - "1 Gigabyte could hold the contents of about 10 yards of books on a shelf. 100 Gigabytes could hold the entire library floor of academic journals."

Complexiteit

- Digitaliseringsparameters
 - Geluid:
 - Bemonsteringsfrequentie
 - Bitdiepte
 - Kanalen
 - Codering en bestandsformaten

Complexiteit

- Digitaliseringsparameters
 - Video:
 - Bestandsformaat
 - Codec
 - Bitdiepte
 - Horizontale beeldgrootte
 - Verticale beeldgrootte
 - Beeldsnelheid
 - Frame type (interlaced / progressive scanning)

Complexiteit

- Digitaliseringsparameters
 - Video:
 - Field order
 - Frame aspect ratio
 - Pixel aspect ratio
 - Kleurruimte
 - Kleursampling
 - + parameters geluid!

Complexiteit

- Digitaliseringsparameters
 - Film:
 - Beeldsnelheid
 - Aspect ratio
 - Beeldresolutie
 - Kleurdiepte en kleurgamma
 - + parameters geluid!

Complexiteit

- Bestandsformaten digitale kopieën
 - Wrappers / containers
 - Codecs
 - Compressie
- Voor masters
 - standaarden toepassen voor de langetermijnarchivering van de gedigitaliseerde documenten
- zie ook eDAVID-publicatie *Standaarden voor digitale archiefdocumenten*,
http://www.edavid.be/docs/eDAVID_standaarden.pdf

Complexiteit

- Digitaliseren zelf:
 - de organisatorische aspecten
 - de apparatuur instellen
 - de omzetting naar digitaal
 - het documenteren

Complexiteit

- Richtlijnen:

- Zie ook eDAVID: standaarden voor bestandsformaten

- <http://www.edavid.be/davidproject/teksten/Richtlijn4.pdf>

- Zie ook eDAVID: digitaliseren van analoge documenten

- <http://www.edavid.be/davidproject/teksten/Richtlijn9.pdf>

- Zie ook CEST: richtlijn geluidsmateriaal digitaliseren

- http://www.projectcest.be/index.php/Geluidsmateriaal_digitaliseren

- Zie ook CEST: richtlijn video digitaliseren

- http://www.projectcest.be/index.php/Video_digitaliseren